

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

1^Η ΔΙΑΤΟΜΕΑΚΗ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

22-23 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2022

Διαδικτυακά,

<https://us02web.zoom.us/j/89739407320>

1^η ΔΙΑΤΟΜΕΑΚΗ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ, 22-23 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2022

Σας καλωσορίζουμε στην 1^η Διατομεακή Διημερίδα του Τμήματος Φιλολογίας!

Το πρόγραμμα της Διημερίδας περιλαμβάνει ανακοινώσεις που καλύπτουν τα διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα του Τμήματός μας, με σκοπό την ενίσχυση των διεπιστημονικών ανταλλαγών ανάμεσα στους διδάσκοντες και τις διδάσκουσες και την αμοιβαία ενημέρωση για τις τάσεις και τα ζητούμενα της σύγχρονης έρευνας.

Ευελπιστούμε επίσης να δώσουμε στους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Τμήματος Φιλολογίας τη δυνατότητα να γνωρίσουν καλύτερα τα ερευνητικά ενδιαφέροντα των διδασκόντων και των διδασκουσών τους και να εμβαθύνουν στον τρόπο με τον οποίο συγκροτείται ένα γνωστικό ερώτημα και εφαρμόζεται μια επιστημονική μεθοδολογία. Είμαστε βέβαιοι ότι η απόκτηση ενός υψηλότερου βαθμού εξοικείωσης με τους όρους και τις προϋποθέσεις της επιστημονικής έρευνας, σε συνδυασμό με τη φαντασία και την περιέργεια, θα βάλει τα θεμέλια για τα μελλοντικά ερευνητικά ζητήματα που θα αναδείξουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριές μας.

1^η ΔΙΑΤΟΜΕΑΚΗ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ, 22-23 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2022

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΟΜΙΛΙΩΝ

Λουκία Αθανασάκη

(Τομέας Κλασικών Σπουδών)

Θεατρικός και δημόσιος εικαστικός λόγος στην Αθήνα (431-411 π.Χ.)

Παρά τον καταστροφικό λοιμό που ξέσπασε στην Αθήνα το 430, την καταστροφή της Αττικής υπαίθρου κάθε χρόνο από τους Σπαρτιάτες και τους συμμάχους τους, τον σεισμό του 426 που συντάραξε την κεντρική Ελλάδα και προξένησε ζημιές στον Κεραμεικό και τον Παρθενώνα, οι Αθηναίοι συνέχιζαν απτόητοι την κατασκευή λαμπρών δημόσιων κτιρίων των οποίων ο εικαστικός διάκοσμος μνημείωνε το κλέος της πόλης και έστελνε αισιόδοξα μηνύματα *urbi et orbi*. Στο πλαίσιο μιας δειγματικής παρουσίασης της έρευνάς μου θα συζητήσω την συστηματική αμφισβήτηση του δημόσιου εικαστικού αφηγήματος στο θέατρο του Διονύσου από τον Ευριπίδη και, ως ένα βαθμό, και από τον Αριστοφάνη.

Κώστας Αποστολάκης

(Τομέας Κλασικών Σπουδών)

Μεταφράζοντας λατίνους συγγραφείς: προκλήσεις και δοκιμές

Η μετάφραση έργων της λατινικής λογοτεχνίας στη νέα ελληνική αποτελεί ανέκαθεν ένα ζητούμενο για την ελληνόγλωσση κλασική φιλολογία. Αν και τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος στο πεδίο αυτό, ωστόσο μείζονες Ρωμαίοι συγγραφείς παραμένουν ακόμη ουσιαστικά αμετάφραστοι. Με αφορμή την τρέχουσα ενασχόλησή μου με τον Τίτο Λίβιο και ειδικότερα με το 39^ο βιβλίο του, το οποίο περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τη συναρπαστική αφήγηση του σκανδάλου των Βακχαναλίων, θα αναφερθώ στα προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει ο σύγχρονος μεταφραστής έργων της λατινικής ιστοριογραφίας, καθώς επίσης στις διαθέσιμες επιλογές για τη σύνταξη ενός χρηστικού ερμηνευτικού υπομνήματος.

Μαρίνα Αρετάκη

(Τομέας Βυζαντινής & Νεοελληνικής Φιλολογίας)

«Το Μυρολόγι της φώκίας»: το εκκρεμές της ερμηνείας

Στην παρουσίασή μου θα εστιάσω στην ιστορία της πρόσληψης του διηγήματος του Αλ. Παπαδιαμάντη «Το Μυρολόγι της φώκίας» (1908). Θα ανατρέξω σε σημαντικούς σταθμούς

αυτής της πρόσληψης και θα συζητήσω εκτενέστερα τις ερμηνευτικές απόψεις που έχουν διατυπωθεί για το τέλος του διηγήματος.

Ευαγγελία Αστουρακάκη
(Τομέας Κλασικών Σπουδών)

Μύθος και ιστορία: η περίπτωση του Αλθαιμένη

Για τους αρχαίους Έλληνες οι μύθοι δεν ήταν απλώς αφηγήσεις αλλά ένα πολύπλοκο πολιτισμικό φαινόμενο που συνδεόταν με τη θρησκεία, την κοινωνία, τη λογοτεχνία, τη φιλοσοφία, την πολιτική, την τέχνη και την ιστορία. Ειδικά σε σχέση με την ιστορία, δημιουργείται μεγάλο ερευνητικό ενδιαφέρον, όταν ο μύθος επιβεβαιώνεται από τα ευρήματα της αρχαιολογικής σκαπάνης. Μια τέτοια περίπτωση είναι ο μύθος του Αλθαιμένη, ο οποίος απηχεί το ενδιαφέρον και τη σχέση της Κρήτης με τη Ρόδο, πιθανότατα ήδη από τη Μινωική περίοδο, και σχετίζεται με τον εκδωρισμό της Ρόδου και την ίδρυση του βωμού του Αταβύριου Διός.

Μαρίνα Δετοράκη
(Τομέας Βυζαντινής & Νεοελληνικής Φιλολογίας)

Οι άγνωστοι στίχοι του κώδικα Barocci 63: ένας "κρητικός" Βοήθιος;

Οι αταύτιστοι -έως τώρα- στίχοι που παραδίδονται στον κώδικα Barocci 63 αποδεικνύεται ότι αποτελούν ανώνυμη απόδοση στα ελληνικά των ποιητικών μερών του έργου του Βοηθίου "Παρηγορία Φιλοσοφίας" (*Consolatio Philosophiae*). Στην πραγματικότητα, διαπιστώσαμε ότι παραφράζουν την ελληνική μετάφραση του Βοηθίου από τον Μάξιμο Πλανούδη. Κωδικολογικά και παλαιογραφικά στοιχεία μας οδηγούν σε ένα περιβάλλον Κρητών κωδικογράφων του 15^{ου} αι. (Τριβιζίας, Λυγίζος) που δραστηριοποιούνταν στον Χάνδακα, αλλά και σε κύκλους ουμανιστών της Ιταλίας. Φιλολογικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν η ποιότητα των στίχων, αλλά και τα ανοικτά ερευνητικά ερωτήματα γύρω από το περιβάλλον παραγωγής αυτής της παράφρασης.

Γιάννης Δημητρακάκης
(Τομέας Βυζαντινής & Νεοελληνικής Φιλολογίας)

Ο αντιδιανοουμενισμός του Νίκου Καζαντζάκη στον Μεσοπόλεμο

Η κριτική του Καζαντζάκη στους διανοούμενους είναι έντονη στον Μεσοπόλεμο και εκφράζεται στο έργο του με ποικίλες μορφές. Στην παρουσίασή μου θα επικεντρωθώ στις αιχμές εναντίον των διανοουμένων που περιέχονται στα ταξιδιωτικά του κείμενα για τη Σοβιετική Ένωση και την Ιταλία. Θα επιχειρήσω να απαντήσω στα ακόλουθα ερωτήματα: Ποιες είναι οι αφετηρίες του αντιδιανοουμενισμού του Καζαντζάκη; Σε ποια πολιτικά συμφραζόμενα εντάσσεται η κριτική του αυτή; Ποιοι είναι οι όροι και οι προϋποθέσεις που θέτει ο ίδιος για την παρέμβαση του ανθρώπου των γραμμάτων στο πεδίο της πολιτικής πράξης;

Αγγέλα Καστρινάκη

(Τομέας Βυζαντινής & Νεοελληνικής Φιλολογίας)

Παρατηρήσεις για γνωστά και άγνωστα έργα με θέμα τη Μικρασιατική Καταστροφή (1923-1962)

Τα αφηγήματα που γράφθηκαν μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή είναι πάμπολλα. Επαγγελματίες αλλά και ερασιτέχνες, πρώην πολεμιστές και απόλεμοι, άντρες αλλά και γυναίκες θέλησαν να συμβάλουν στην αποτύπωση, στη μνημείωση του τραγικού γεγονότος. Από αυτά γνωρίζουμε σχεδόν μόνο τα κορυφαία, τον Κανόνα: Ηλίας Βενέζης, *Το νούμερο 31328*, Στρατής Δούκας, *Η ιστορία ενός αιχμαλώτου*, Στράτης Μυριβήλης, *Η δασκάλα με τα χρυσά μάτια*. Δίπλα σε αυτά όμως κυκλοφόρησαν πλήθος αναμνήσεις καθώς και μυθιστορήματα, ορισμένα σημαντικά, άλλα ασήμαντα, ενδεικτικά όμως για το κλίμα της εποχής και για τις προσδοκίες των προσφύγων ή του αναγνωστικού κοινού. Στην ανακοίνωσή μου θα χαρτογραφήσω τα θέματα που απασχολούν την αφανή αυτή λογοτεχνία, τις ιδέες που προκύπτουν από αυτήν, σε σχέση με την ιδεολογία των συγγραφέων του Κανόνα. Συγκρίσεις θα γίνουν και με τα έργα που είδαν το φως της δημοσιότητας το 1962 (Διδώ Σωτηρίου, *Ματωμένα χώματα*, Κοσμάς Πολίτης, *Στου Χατζηφράγκου*).

Αλέξανδρος Κατσιγιάννης

(Τομέας Βυζαντινής & Νεοελληνικής Φιλολογίας)

Περιεχόμενα ελληνικών έντυπων βιβλίων στα χρόνια της πρώιμης νεωτερικότητας

Η μελέτη αποκλειστικά των περιεχομένων των έντυπων βιβλίων, ιδιαίτερα στα χρόνια της πρώιμης νεωτερικότητας, αποτελεί ένα σημαντικό και σχετικά καινοφανές πεδίο έρευνας, το οποίο ανήκει στο γνωστικό αντικείμενο της Ιστορίας του Βιβλίου· ένα αντικείμενο το οποίο καλύπτει ένα ευρύ και διεπιστημονικό φάσμα των ανθρωπιστικών σπουδών και έχει πλέον ενταχθεί στην εντατική συζήτηση για τις Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Σπουδές. Στην παρούσα ανακοίνωση θα ήθελα να συζητήσω μεθοδολογικά και θεωρητικά ζητήματα που αφορούν το ίδιο το πεδίο και στη συνέχεια να ξεδιπλώσω ορισμένους προβληματισμούς σχετικούς με τα περιεχόμενα του ελληνικού έντυπου βιβλίου στα χρόνια 1630-1770, στα χρόνια δηλαδή της προπαρασκευής των νεωτερικών ιδεών περί συγκρότησης της Γνώσης για την ελληνόφωνη γραμματεία και λογισύνη.

Παναγιώτα Μήνη

(Τομέας Θεατρικών, Κινηματογραφικών & Μουσικών Σπουδών)

Ζητήματα μελέτης του κινηματογραφικού στίλ (*film style*) στις κινηματογραφικές διασκευές λογοτεχνικών έργων

Η μελέτη των μεταφορών έργων της λογοτεχνίας στην οθόνη εστιάζει ως επί το πλείστον σε ζητήματα πλοκής, βάζοντας σε δεύτερη μοίρα τις στυλιστικές επιλογές των σκηνοθετών. Στην παρουσίαση, θα βάλουμε στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος το ζήτημα των στυλιστικών επιλογών και θα το εξετάσουμε μέσα από το παράδειγμα μιας συγκεκριμένης ταινίας/διασκευής λογοτεχνικού έργου.

Γιάννης Μητροφάνης

(Τομέας Βυζαντινής & Νεοελληνικής Φιλολογίας)

Ν. Καζαντζάκη, *Στα Παλάτια της Κνωσού*. Από το χειρόγραφο στο κείμενο

Η μελέτη χειρογράφων του Νίκου Καζαντζάκη και ιδίως εκείνων με τελικό αποδέκτη το παιδικό και νεανικό κοινό δεν έχει απασχολήσει συστηματικά τη φιλολογική έρευνα. Το αρχαιότεμο μυθιστόρημα *Στα Παλάτια της Κνωσού*, το οποίο εκδόθηκε πολύ μετά τον θάνατο του συγγραφέα, μόλις το 1981, αποτελεί αν όχι την πρώτη, τουλάχιστον μια από τις πρώτες δόκιμες θητείες του Νίκου Καζαντζάκη όχι μόνο στο μυθιστόρημα για παιδιά, αλλά και για ενήλικες. Η χρονολόγηση του εν λόγω χειρογράφου από την άποψη αυτή είναι εξαιρετικής σημασίας για τη φιλολογική έρευνα αφενός γιατί επαναπροσδιορίζει τη σχέση του Νίκου Καζαντζάκη με τη μυθιστορηματική γραφή αφετέρου γιατί φωτίζει τις ιδεολογικές μετατοπίσεις του συγγραφέα.

Η μορφή του χειρογράφου, το οποίο πιθανότητα αποτελεί την τρίτη αλλά ίσως όχι την οριστική μορφή του έργου, σε συνδυασμό με τις παρακειμενικές ενδείξεις, προσφέρεται για τη μελέτη της κυοφορίας του μυθιστορηματικού κειμένου καθώς και της αποκρυπτογράφησης των φάσεων συγγραφής του έργου. Η εργασία υποστηρίζει ότι το *Στα Παλάτια της Κνωσού* είναι ένα αμφίθυμο κείμενο (ambivalent text) με πολλαπλούς αποδέκτες που γράφτηκε στα χρόνια της Κατοχής, παράλληλα με το μυθιστόρημα *Βίος και Πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά*, ενώ σκιαγραφεί τη διαδικασία ιδεολογικής μετάβασης του συγγραφέα από την εποχή του Μεσοπολέμου στα χρόνια της Κατοχής. Η συγκριτική μελέτη δε του χειρογράφου και της πρώτης έκδοσης του κειμένου, η οποία δεν είχε την *stampa originale* του συγγραφέα, αποκαλύπτει την αναγκαιότητα μιας νέας φιλολογικής επιμέλειας του έργου.

Δέσποινα Οικονόμου

(Τομέας Γλωσσολογίας)

Προσταγή, παράκληση, συναίνεση ή πλήρης αδιαφορία; Εκφορά και ερμηνεία προστακτικών δομών

Η παρούσα ομιλία εστιάζει στην πολυσημία που παρουσιάζουν οι προστακτικές δομές διαγλωσσικά. Έχοντας ως αφετηρία τα ελληνικά, ερευνάται η ερμηνεία των προστακτικών δομών σε συνάρτηση με την προσωδία τους. Προτείνεται ότι οι προστακτικές αρχικά δεν ερμηνεύονται σαν προσταγές, αλλά ως παροχή συγκατάθεσης, η οποία κάτω από ορισμένες συνθήκες ενισχύεται και ερμηνεύεται ως προσταγή από τους ομιλητές.

Ελένη Παπαδογιαννάκη

(Τομέας Κλασικών Σπουδών)

Ομηρικός ύμνος *Εἰς Ἀπόλλωνα*: Λατρεία και Κρήτη

Η αναφορά της Κρήτης στον Ὑμνο δεν μπορεί να είναι τυχαία, αν λάβουμε υπ' ὄψιν τους εκτενείς γεωγραφικούς καταλόγους και την πληθώρα των τοπωνυμίων που απαντούν στον εν λόγω ὕμνο. Η πολιτική του ὕμνου ήταν, κατά πάσα πιθανότητα, η πανελλήνια εμβέλεια του ὕμνου με στόχο την καθιέρωση μίας πανελληνίας λατρείας, απαλλαγμένης από

τοπικισμούς και εντάσεις. Η παρούσα εισήγηση θα εστιάσει στη λατρεία του Απόλλωνα στην Κρήτη και θα επιχειρήσει να απαντήσει στην ερώτηση: γιατί οι άνθρωποι, τους οποίους εμπιστεύεται ο Απόλλωνας για το μαντείο του, είναι Κρητικοί;

Στρατής Παπαϊωάννου

(Τομέας Βυζαντινής & Νεοελληνικής Φιλολογίας)

Μάρκος ο Αθηναίος, και το βουνό που περπατά: Μια ξεχασμένη βυζαντινή ιστορία

Η ανώνυμη βυζαντινή αφήγηση για τον Μάρκο τον Αθηναίο μάς ταξιδεύει στον κόσμο μιας «άλλης» βυζαντινής λογοτεχνίας, στις παρυφές της μυθοπλασίας και της «αλήθειας» (όπως την αντιλαμβάνονται οι Βυζαντινοί) και μέσα στις περίπλοκες σχέσεις διαφορετικών γλωσσών του Βυζαντίου.

Δημήτρης Περοδασκαλάκης

(Τομέας Κλασικών Σπουδών)

Έρωσ. Μια επικίνδυνη πανδημική νόσος- Η περίπτωση της ευριπίδειας Φαίδρας

Αναμφισβήτητα ο ερωτικός πόθος είναι ζήτημα περίπλοκο. Η βίωση της ερωτικής επιθυμίας, η πρόσληψη και η διερεύνησή της στη λογοτεχνία υποβάλλουν το πεδίο της παθολογίας και παθογνωσίας της σε μια κοινωνία, όπως η αρχαία ελληνική, όπου το «ασθενές» φύλο θεωρητικά ζούσε στο πλαίσιο της αδράνειας και αφάνειας. Γι' αυτό και έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον να δούμε πώς η ευριπίδεια τραγωδία *Ιππόλυτος*, ένα από τα πλέον δημοφιλή ερωτικά δράματα της αττικής σκηνής, διερευνά, μέσα από την περίπτωση της τυφλά ερωτευμένης κρηταγενούς μυθολογικής φιγούρας Φαίδρας με τον γιο του Θησέα, τους όρους με τους οποίους η ερωτική επιθυμία καθίσταται νόσος επικίνδυνη όχι μόνο σε ατομικό ή οικογενειακό αλλά και σε πανδημικό επίπεδο.

Δημήτρης Πολυχρονάκης

(Τομέας Βυζαντινής & Νεοελληνικής Φιλολογίας)

Η αποκάλυψη της πραγματικότητας. Το αίτημα του ρεαλισμού στην ευρωπαϊκή και ελληνική λογοτεχνία του 19^{ου} αιώνα

Στην παρούσα ανακοίνωση θα επικεντρωθώ στο αίτημα του λογοτεχνικού ρεαλισμού όπως αυτό τέθηκε στην Ευρώπη και την Ελλάδα από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα. Στόχος μου είναι να δείξω τα αντι-ρομαντικά συμφραζόμενα μέσα από τα οποία προέκυψε το εν λόγω αίτημα αλλά και τις ρομαντικές καταβολές του που μας επιτρέπουν να ξανασκεφτούμε τη στερεότυπη αντίθεση ρομαντισμού-ρεαλισμού στον 19^ο αιώνα ως το προϊόν μιας βαθύτερης συνειδητής αναμεταξύ τους. Το κεντρικό επιχείρημα εδώ είναι ότι η μίμηση της πραγματικότητας που προώθησε ο ρεαλισμός είχε επίσης το νόημα της αποκάλυψής της με έναν τρόπο που αναπαρήγαγε τις αισθητικές αντιλήψεις του ρομαντισμού, και ότι σε μεγάλο βαθμό η κριτική που άσκησε ο ρεαλισμός στον ρομαντισμό ήταν η αυτοκριτική του ρομαντισμού.

Μανώλης Σειραγάκης

(Τομέας Θεατρικών, Κινηματογραφικών & Μουσικών Σπουδών)

Από την εκπαιδευτική προβολή στην ακριβή χρονολόγηση: Η ταινία *Οι Περιπέτειες του Βιλλάρ* στην Ταινιοθήκη της Ελλάδος

Το φθινόπωρο του 2019, στο πλαίσιο εκπαιδευτικής εκδρομής, παρακολουθήσαμε με μεταπτυχιακούς φοιτητές του Πανεπιστημίου Κρήτης τη βωβή προπολεμική ταινία *Οι περιπέτειες του Βιλλάρ*, στην αίθουσα της Ταινιοθήκης της Ελλάδος.

Μετά την προβολή της, στο τέλος της ξενάγησης και κατά τη σχετική συζήτηση, είχα προτείνει να εξεταστεί μια εσωτερική μαρτυρία της ταινίας που θα μπορούσε να βοηθήσει πολύ στην ακριβέστερη (ακόμα και με ημέρα και μήνα) χρονολόγηση, την οποία και οι άνθρωποι της Ταινιοθήκης δεν θεωρούσαν οριστική. Η Ταινιοθήκη χρονολογεί έως τώρα την ταινία στο έτος 1924 και πολλοί σύγχρονοι ερευνητές του πρώιμου ελληνικού κινηματογράφου αποδέχονται τη συγκεκριμένη χρονολογία ή προτείνουν διάφορες άλλες.

Στην εισήγηση θα παρακολουθήσουμε λοιπόν τις προσπάθειες για οριστική χρονολόγηση της ταινίας που βασίστηκαν κατά κύριο λόγο σε εσωτερικές πηγές, πληροφορίες αντλημένες δηλαδή από την ίδια την ταινία και συμπληρωματικά σε πολύ μικρότερο ποσοστό από εξωτερικές μαρτυρίες και πηγές, μέχρι την οριστική και αδιαμφισβήτητη χρονολόγησή της (1927) που προέκυψε από τη διαδικασία αυτή.

Δήμος Σπαθάρas

(Τομέας Κλασικών Σπουδών)

Συναισθήματα στον αρχαίο κόσμο: το ελληνικό παράδειγμα

Η μελέτη των συναισθημάτων απασχολεί στις μέρες μας επιστήμονες σε όλες τις περιοχές των ανθρωπιστικών σπουδών. Μέσω των συναισθημάτων μπορούμε να κατανοήσουμε επαρκέστερα τις νοοτροπίες, τις ιδεολογίες και τις αξίες που χαρακτήριζαν τις αρχαίες (ή μεταγενέστερες) κοινωνίες που προσελκύουν το ενδιαφέρον μας. Στην εισήγησή μου θα παρουσιάσω τους βασικούς άξονες της μελέτης των συναισθημάτων στον αρχαίο κόσμο και πιο συγκεκριμένα: τα ερευνητικά ερωτήματα που θέτουμε στην μελέτη της κατηγορίας ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑ, τις μεθόδους που χρησιμοποιούμε στην ανάλυση των συναισθημάτων και ενδεικτικά συμπεράσματα μέσω των οποίων αναδεικνύονται οι λόγοι για τους οποίους οι κλασικές σπουδές θα ήταν σημαντικά φτωχότερες χωρίς την ιστορία των συναισθημάτων.

Μελίνα Ταμιωλάκη

(Τομέας Κλασικών Σπουδών)

Το πείραμα “Τάλως”: Σκέψεις για τη συνάντηση της κλασικής φιλολογίας με τις υπολογιστικές επιστήμες

Η ομιλία μου έχει στόχο να προσφέρει στους φοιτητές/τριες μια εισαγωγική ενημέρωση σχετικά με το ερευνητικό πρόγραμμα TALOS-Artificial Intelligence for Humanities and Social Sciences (TALOS-AI4SSH), το οποίο πρόσφατα εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και θα υλοποιηθεί στη Φιλοσοφική Σχολή από το 2023 έως το 2028. Θα παρουσιάσω σύντομα τους στόχους και τις βασικές δράσεις του προγράμματος και θα επικεντρωθώ στη

συνέχεια στις βασικές προκλήσεις που (αναμένεται ότι) θα αντιμετωπίσει, προτείνοντας κάποιους τρόπους υπέρβασης.

Βίνα Τσακάλη
(Τομέας Γλωσσολογίας)
Η κατάκτηση της διάζευξης

Στην παρούσα ομιλία θα επικεντρωθώ στην κατανόηση των λογικών τελεστών διάζευξης ‘ή’ και ‘είτε-είτε’ από τα παιδιά που κατακτούν τα ελληνικά ως πρώτη γλώσσα. Τα διαγλωσσικά δεδομένα σχετικά με τους δύο αυτούς τελεστές δείχνουν ότι υπάρχει απόκλιση από τη γραμματική των ενηλίκων μέχρι την ηλικία περίπου των επτά ετών. Στόχος της μελέτης είναι να ορίσουμε το επίπεδο κατανόησης των τελεστών από παιδιά διαφορετικών ηλικιακών ομάδων και να προσδιορίσουμε την αναπτυξιακή τους πορεία.

Γεωργία Τσούνη
(Τομέας Κλασικών Σπουδών)
**Συνείδηση, συναίσθηση και conscientia: η αντίληψη του εαυτού
και οι ηθικές της προεκτάσεις στην στωική παράδοση**

Η έννοια του εαυτού και συναφείς έννοιες βρίσκονται τις τελευταίες δεκαετίες στο επίκεντρο της έρευνας στο πεδίο των κλασικών σπουδών. Η έρευνά μου, μικρό δείγμα της οποίας θα παρουσιάσω στην διημερίδα, επικεντρώνεται στις έννοιες της συνείδησης και της συναίσθησης σε αρχαιοελληνικά και λατινικά φιλοσοφικά κείμενα των δύο πρώτων αιώνων μ.Χ. Σκοπός της παρουσίασης είναι να αναδειχθούν κάποια από τα συναρπαστικά ερωτήματα που προκύπτουν από τη μελέτη πηγών που ανήκουν στην στωική παράδοση σχετικά με την ψυχολογική λειτουργία της συνείδησης.

Στέργιος Χατζηκυριακίδης
(Τομέας Γλωσσολογίας)

Γλώσσα και νόημα: Υπολογιστική Σημασιολογία και Συνεπαγωγή Φυσικής Γλώσσας

Η ομιλία θα παρουσιάσει τα τελευταία αποτελέσματα στον τομέα της σημασιολογικής κατανόησης φυσικής γλώσσας, με επίκεντρο την εργασία της Συνεπαγωγής Φυσικής Γλώσσας. Το ζήτημα θα τεθεί στο ιστορικό του πλαίσιο και μια ιστορική αναδρομή των διαφόρων μεθόδων που έχουν επιχειρηθεί για την επιτυχέστερη αντιμετώπιση του ζητήματος της σημασιολογικής κατανόησης θα παρατεθούν.

Στοιχεία επικοινωνίας των ομιλητών & ομιλητριών

Λουκία Αθανασάκη: athanassaki@uoc.gr

Κώστας Αποστολάκης: apostolakis@uoc.gr

Μαρίνα Αρετάκη: aretakim@uoc.gr

Ευαγγελία Αστυρακάκη: e.astyrakaki@uoc.gr

Μαρίνα Δετοράκη: detoraki@uoc.gr

Γιάννης Δημητρακάκης: dimitrakakis@uoc.gr

Αγγέλα Καστρινάκη: kastrinaki@uoc.gr

Αλέξανδρος Κατσιγιάννης: alexkats6@uoc.gr

Παναγιώτα Μήνη: mini@uoc.gr

Γιάννης Μητροφάνης: giannis.mitrofanis@uoc.gr

Δέσποινα Οικονόμου: despina.oikonomou@hu-berlin.de

Ελένη Παπαδογιαννάκη: e.papadogiannaki@uoc.gr

Στρατής Παπαϊωάννου: ps@uoc.gr

Δημήτρης Περοδασκαλάκης: perodaskalakis@uoc.gr

Δημήτρης Πολυχρονάκης: polychronakis@uoc.gr

Μανώλης Σειραγάκης: seiragakis@uoc.gr

Δήμος Σπαθάρας: spatharas@uoc.gr

Μελίνα Ταμιωλάκη: tamiolaki@uoc.gr

Βίνα Τσακάλη: tsakali@uoc.gr

Γεωργία Τσούνη: gtsoni@uoc.gr

Στέργιος Χατζηκυριακίδης: stergios.chatzikyriakidis@uoc.gr

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ & ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:
Γιάννης Δημητρακάκης
Παναγιώτα Μήνη
Μελίνα Ταμιωλάκη
Βίνα Τσακάλη

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ

Σάββατο 22 Οκτωβρίου 2022

Zoom Link: <https://us02web.zoom.us/j/89739407320>

9:45-10:00		Καλωσόρισμα (Γιάννης Δημητρακάκης)
10:00-10:15	Συντονισμός: Κατερίνα Ηλιοπούλου	Μελίνα Ταμιωλάκη Το πείραμα “Τάλως”: Σκέψεις για τη συνάντηση της κλασικής φιλολογίας με τις υπολογιστικές επιστήμες
10:15-10:30		Στρατής Παπαϊωάννου Μάρκος ο Αθηναίος, και το βουνό που περπατά: Μια ξεχασμένη βυζαντινή ιστορία
10:30-10:45		Γιάννης Μητροφάνης Ν. Καζαντζάκη, <i>Στα Παλάτια της Κνωσού</i> . Από το χειρόγραφο στο κείμενο
10:45-11:15		Συζήτηση
11:15-11:45		ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ
11:45-12:00	Συντονισμός: Γρηγόρης Βοσκάκης	Γιάννης Δημητρακάκης Ο αντιδιανοουμενισμός του Νίκου Καζαντζάκη στον Μεσοπόλεμο
12:00-12:15		Δήμος Σπαθάρας Συναισθήματα στον αρχαίο κόσμο: το ελληνικό παράδειγμα
12:15-12:30		Παναγιώτα Μήνη Ζητήματα μελέτης του κινηματογραφικού στίλ (<i>film style</i>) στις κινηματογραφικές διασκευές λογοτεχνικών έργων
12:30-13:00		Συζήτηση
13:00-14:30		ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ
14:30-14:45	Συντονισμός: Παναγιώτης Ανδρουλάκης	Λουκία Αθανασάκη Θεατρικός και δημόσιος εικαστικός λόγος στην Αθήνα (431-411 π.Χ.)
14:45-15:00		Βίνα Τσακάλη Η κατάκτηση της διάζευξης
15:00-15:15		Ευαγγελία Ασυρακάκη Μύθος και ιστορία: η περίπτωση του Αλθαιμένη
15:15-15:45		Συζήτηση
15:45-16:15		ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ
16:15-16:30	Συντονισμός: Γεωργία Αμοιρίδου	Κώστας Αποστολάκης Μεταφράζοντας λατινούς συγγραφείς: προκλήσεις και δοκιμές
16:30-16:45		Μανώλης Σεिरαγάκης Από την εκπαιδευτική προβολή στην ακριβή χρονολόγηση: Η ταινία <i>Οι Περιπέτειες του Βιλλάρ</i> στην Ταινιοθήκη της Ελλάδος
16:45-17:00		Μαρίνα Αρετάκη «Το Μυρολόγι της φώκιας»: το εκκρεμές της ερμηνείας
17:00-17:30		Συζήτηση

Κυριακή 23 Οκτωβρίου 2022

Zoom Link: <https://us02web.zoom.us/j/89739407320>

11:45-12:00	<i>Συντονισμός: Μαρία Γάτσου</i>	Αλέξανδρος Κατσιγιάννης Περικείμενα ελληνικών έντυπων βιβλίων στα χρόνια της πρώιμης νεωτερικότητας
12:00-12:15		Δημήτρης Περοδασκαλάκης Έρως. Μια επικίνδυνη πανδημική νόσος – Η περίπτωση της ευριπίδειας Φαίδρας
12:15-12:30		Μαρίνα Δετοράκη Οι άγνωστοι στίχοι του κώδικα Varocci 63: ένας "κρητικός" Βοήθιος;
12:30-13:00		Συζήτηση
13:00-14:30		ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ
14:30-14:45	<i>Συντονισμός: Φώτης Δούσος</i>	Δημήτρης Πολυχρονάκης Η αποκάλυψη της πραγματικότητας. Το αίτημα του ρεαλισμού στην ευρωπαϊκή και ελληνική λογοτεχνία του 19 ^{ου} αιώνα
14:45-15:00		Δέσποινα Οικονόμου Προσταγή, παράκληση, συναίνεση ή πλήρης αδιαφορία; Εκφορά και ερμηνεία προστακτικών δομών
15:00-15:15		Ελένη Παπαδογιαννάκη Ομηρικός ύμνος <i>Εἰς Ἀπόλλωνα</i> : Λατρεία και Κρήτη
15:15-15:45		Συζήτηση
15:45-16:15		ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ
16:15-16:30	<i>Συντονισμός: Ελένη Μόσιου</i>	Γεωργία Τσούνη Συνείδηση, συναίσθηση και conscientia: η αντίληψη του εαυτού και οι ηθικές της προεκτάσεις στην στωική παράδοση
16:30-16:45		Στέργιος Χατζηκυριακίδης Γλώσσα και νόημα: Υπολογιστική Σημασιολογία και Συνεπαγωγή Φυσικής Γλώσσας
16:45-17:00		Αγγέλα Καστρινάκη Παρατηρήσεις για γνωστά και άγνωστα έργα με θέμα τη Μικρασιατική Καταστροφή (1923-1962)
17:00-17:30		Συζήτηση
17:30-17:40		Καταληκτικά Σχόλια

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΕΣ:

Γεωργία Αμοιρίδου, Υποψήφια Διδάκτορας Βυζαντινής Φιλολογίας
 Παναγιώτης Ανδρουλάκης, Υποψήφιος Διδάκτορας Κλασικών Σπουδών
 Γρηγόρης Βοσκάκης, Υποψήφιος Διδάκτορας Ιστορίας Κινηματογράφου
 Μαρία Γάτσου, Υποψήφια Διδάκτορας Γλωσσολογίας
 Φώτης Δούσος, Υποψήφιος Διδάκτορας Νεοελληνικής Φιλολογίας
 Κατερίνα Ηλιοπούλου, Υποψήφια Διδάκτορας Γλωσσολογίας
 Ελένη Μόσιου, Υποψήφια Διδάκτορας Κλασικών Σπουδών